

ชื่อเรื่อง กระบวนการสร้างความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับชุมชนในการใช้แหล่ง
เรียนรู้ทางวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน กรณีศึกษา :
โรงเรียนบ้านคูกาสิงห์ ตำบลคูกาสิงห์ อำเภอเกษตรวิสัยจังหวัดร้อยเอ็ด

ผู้วิจัย นางนิตยา ปรีกมาศ ปริญญา ค.ม. (สาขาวิชาการวิจัยและประเมินผลการศึกษา)

อาจารย์ที่ปรึกษา ดร.ศักดิ์พงศ์ หอมหวล ประธานกรรมการ
ผศ.ว่าที่ ร.ต.ดร.อรัญ ชูยกระเดื่อง กรรมการ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม 2553

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษากระบวนการสร้างความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับชุมชนในการใช้แหล่งเรียนรู้ทางวัฒนธรรม เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2) ศึกษาแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในแหล่งเรียนรู้และพฤติกรรมการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านคูกาสิงห์ในการเข้าศึกษาแหล่งเรียนรู้ทางวัฒนธรรมของชุมชน และ3) เพื่อจัดทำข้อเสนอแนะการสร้างความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับชุมชนในการใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานต่อหน่วยงานต้นสังกัดทางการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มเป้าหมาย คือ บุคลากรการศึกษา ซึ่งเป็นตัวแทนของผู้มีบทบาทในการจัดการศึกษา จำนวน 5 คน ประชาชนชาวบ้าน จำนวน 6 คน ผู้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในชุมชน จำนวน 4 คน นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 24 คน การดำเนินการวิจัยใช้วิธีวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methodology) เครื่องมือวิจัย ได้แก่ แบบบันทึกการประชุม แบบสัมภาษณ์ แบบประเมินสมรรถนะสำคัญของนักเรียน แบบสังเกตพฤติกรรมด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตามมาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับ

ผลการวิจัยพบว่า

ลำดับขั้นตอนการดำเนินการวิจัยได้นำเสนอโครงการต่อผู้บริหารและคณะครูโรงเรียนบ้านคูกาสิงห์ เพื่อสำรวจแหล่งเรียนรู้ในชุมชน สัมภาษณ์ประชาชนชาวบ้าน จัดกลุ่มสนทนาแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับฐานการเรียนรู้จากบุคคลที่เคยเข้ามาใช้บริการ

พบว่า 1. ผลของการศึกษากระบวนการสร้างความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับชุมชนในการใช้แหล่งเรียนรู้ทางวัฒนธรรม เพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน เกิดจากกิจกรรม

- 1) การประชุมระหว่างคณะครู ราษฎรชาวบ้าน บุคลากรทางการศึกษา ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับจัดการศึกษา เพื่อศึกษากิจกรรมเรียนรู้ในแต่ละฐาน 2) คณะครูและนักเรียนสำรวจแหล่งเรียนรู้ สัมภาษณ์และสร้างความสัมพันธ์กับราษฎรชาวบ้าน 3) คณะครูร่วมกันจัดทำตารางการเข้าศึกษาในแหล่งเรียนรู้ 4) แต่งตั้งราษฎรชาวบ้านเป็นครูภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อให้มีหน้าที่เป็นวิทยากรหรือปฏิบัติหน้าที่สอนในฐานการเรียนรู้ 5) ครูประจำชั้นนำนักเรียนเข้าศึกษาในแหล่งเรียนรู้

2. แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในแหล่งเรียนรู้ 1) เชิญคณะครู ราษฎรชาวบ้าน ตัวแทนนักเรียนเข้าร่วมประชุมเพื่อกำหนดแนวทางในการนำนักเรียนเข้าเรียนแหล่งเรียนรู้ 2) วิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ ตัวชี้วัด สารการเรียนรู้ท้องถิ่นและกิจกรรมตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 3) ราษฎรชาวบ้าน ครูวิทยากร และครูที่สอนนักเรียนกลุ่มตัวอย่างเข้าร่วมประชุมเพื่อกำหนดเนื้อหาที่จะให้นักเรียนเข้าไปเรียนรู้ และจัดทำตารางการเข้าศึกษาแหล่งเรียนรู้ทางวัฒนธรรม 4) นำนักเรียนเข้าศึกษาในแหล่งเรียนรู้เพื่อศึกษาพฤติกรรมกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน ผลการประเมินด้านสมรรถนะสำคัญของนักเรียน พบว่ามีค่าเฉลี่ยโดยรวม 2.50 ผลการสัมฤทธิ์ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการเข้าศึกษาในแหล่งเรียนรู้ทางวัฒนธรรมชุมชน พบว่า นักเรียนมีความตื่นเต้นดีใจเพราะมีความรู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาชาวบ้าน ขอบฐานเรียนรู้โบราณสถานเพราะรุ่นพี่ทำให้เห็นความพยายาม ความกล้าแสดงออกและเกิดประโยชน์ ได้เรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นและสามารถนำความรู้ไปเล่าให้คนอื่นฟังได้ การตัดลยกระดาษสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ต้องการให้โรงเรียนจัดให้นักเรียนเข้าไปเรียนรู้ในแหล่งเรียนรู้ วิธีการเรียนรู้ที่ชอบมากที่สุดคือ การบรรยาย ฐานการเรียนรู้ที่ควรปรับปรุงมากที่สุดคือพิพิธภัณฑ์ ในปีการศึกษาต่อไปต้องการให้น้องๆ ได้เข้าเรียนฐานเรียนรู้ทั้ง 6 ฐาน และในอนาคตต้องการเป็นผู้สืบทอดภูมิปัญญาชาวบ้านที่มีคุณค่าไม่ให้สูญหายไป 3. การจัดทำข้อเสนอแนะการสร้างความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับชุมชนในการใช้แหล่งเรียนรู้ทางวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่ามีข้อเสนอแนะ 3 ระดับ คือ 1) ระดับแหล่งเรียนรู้ ควรพัฒนาบุคลากรจัดสถานที่ให้สะอาดและปลอดภัย จัดทำป้ายความรู้ จัดทำเอกสารเผยแพร่ และสร้างเครือข่ายแหล่งเรียนรู้ในชุมชน 2) ระดับโรงเรียน ควรสร้างและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ สนับสนุนทางวิชาการ จัดตั้งองค์กรจัดการแหล่งเรียนรู้เพื่อจัดการเรียนรู้ตามวิถีของชุมชน จัดทำทะเบียน แผนการเรียนรู้และประเมินผลการเรียนรู้ 3) ระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ควรมีนโยบายให้

โรงเรียนพัฒนาคุณภาพการศึกษาด้วยการนำแหล่งเรียนรู้มาจัดการศึกษา ส่งเสริมงบประมาณ
พัฒนาบุคลากร สนับสนุนการวิจัย การสร้างเครือข่าย จัดทำเว็บไซต์เพื่อเผยแพร่ และจัดตั้ง
หน่วยงานขึ้นมาเพื่อดำเนินการและประเมินผลการดำเนินการ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

Title : A Process of the Cooperation between Community and Schools in Using Cultural Learning Resources for Basic Education Quality Development : A Case Study of Ban Ku Ka Sing School, Ku Ka Sing Sub-District, Kasetwisai District, Roi-Et Province

Author : Mrs. Nitaya Prakmas **Degree :** M. Ed. (Educational Research and Evaluation)

Advisors : Dr. Sakpong Homhual Chairman
Asst. Prof. Acting Sub Lt. Dr. Arun Suikraduang Committee

Rajabhat Maha Sarakham University, 2010

ABSTRACT

The objective of this research was to study a process of the cooperation between schools and community in using cultural learning resources for basic education quality development, to survey the strategies for learning activities of the cultural learning resources in community and learning behavior of the 5th grade students at Ban Ku ka Sing School, and to find suggestions for policies of the cooperation between community and schools on the cultural learning resources in community for basic education quality development. The target group consisted of 5 educational personnel, 6 local philosophers, 4 participants in community educational management and twenty four 5th grade students. The mixed methodology was employed for the study. The research instruments were a meeting record form, an interview form, a proficiency test, and an observation form.

Results of the research:

The research methodology consisted of a research proposal to the school administrators for survey of learning resources and interview of local philosophers, group discussion with the users of the learning resources. 1. The research findings showed that the results of the cooperation between schools and community in using cultural learning resources for basic education quality development were cause by 1) a meeting of teachers,

local philosophers, educational personnel, participants in educational management, 2) a survey of the learning resources, interview and building the relation with the local philosophers, 3) setting the timetable for learning resources, 4) appointing the local philosophers as guest speakers, and 5) use of the learning resources by the teachers and students. 2. The strategies for activity design of learning resources consisted of 1) a meeting between teachers and local philosophers on making the timetable for learning resources, 2) analysis of the learning standards, indicators, learning strand and activities based on the core basic education curriculum of 2008, 3) writing the outline of content and writing the schedule of the cultural learning center by teachers and educational personnel, 4) use of the learning center by the students. The results indicated that the average value of the competency of the students was 2.50. The average opinion of the students towards the cultural learning resources. Regarding the opinion of the students towards the learning resources, it was found that the students liked and were excited at the learning resources which they learned about the history and handicraft of community, that were used in their daily life. They wanted to visit the learning centers again. Their favorite learning strategies were giving a lecture. In regard to the suggestions, it is concluded that the local museum should be developed, and six local learning centers should be complete next year and the students want to preserve the local wisdom and culture. 3. In regard to the suggestions, it is concluded that 1) the personnel of the learning resources should be developed, the learning centers should be clean and safe. The signs of the learning centers should be posted, the brochures should be available to promote the centers. 2) The learning network should be established among schools in community. The centers should be developed with academic support. The learning center should be set up to manage the learning process efficiently. The registration system should be employed for the centers, and plans and evaluation system should be used for the efficient management. 3) The important policies of the learning resources are education quality development, financial support, research, learning network, website, and supporting organization.